

УДК: 94(477+73)

Недошитко І.Р.

КІЛЬКІСНИЙ ТА ЯКІСНИЙ СКЛАД УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ В США наприкінці ХХ – поч. ХХІ ст.

Досліджено та проаналізовано кількісні та якісні зрушення складу української діаспори в Сполучених Штатах Америки, а також показано її соціальний статус.

Ключові слова: українська діаспора; «четверта хвиля»; місця компактного проживання; громадські організації; освітньо-професійні досягнення.

Одним із важливих чинників зміцнення авторитету України у світовому просторі, інтеграції у світове співтовариство є забезпечення зв'язків із закордонним українством, адже українці відносяться до тих етносів, значна частина яких проживає поза межами своїх власних етнічних теренів. Українська діаспора увиразнює українську присутність у світі та допомагає реалізації зовнішньополітичної місії України як держави, а також проводить культурну, економічну та ін. співпрацю із історичною батьківщиною. Сьогодні українська діаспора – одна з найбільших серед планетарних етнічних утворень, яку умовно поділяють на західну та східну. Східна діаспора перебуває в межах поселення українців поза Україною, котрі проживають на теренах колишнього СРСР, а західна – поза його межами. З огляду на наявну статистику, а саме інформацію сайту Світового конгресу українців, який є міжнародною координаційною надбудовою українських громад діаспори у 32-х країнах світу, і презентує інтереси понад 20-ти мільйонів українців [1], видається логічним і актуальним дослідження кількісного і якісного складу українців в окремих країнах, їхнього статусу, формату зв'язків із етнічними землями.

Тому метою даної статті стало з'ясувати скільки українців проживає у Сполучених Штатах Америки; як давно вони зорганізовані, яке їхнє суспільно-політичне та соціально-економічне становище, на якому шаблі соціально-суспільної драбини вони перебувають.

З огляду на поставлену мету спробуємо розв'язати наступні завдання:

- дослідити та проаналізувати кількісні та якісні зрушення у складі української громади в США упродовж періоду незалежності України;
- з'ясувати, яке суспільно-політичне становище вони займають.

Для виконання поставлених завдань, варто внести термінологічну ясність у вживання термінів, пов'язаних із визначенням статусу, ролі та місця української спільноти за межами власної етнічної території. Для вирішення будь-якого завдання доцільним є звертання до теоретичних питань, зокрема впорядкування системи понять і термінів. У цьому контексті може відбуватися перегляд існуючих понять, вилучення застарілих, впровадження нових, що презентують новітні підходи і тенденції. Упорядкування понятійно-термінологічного апарату є однією із прикмет динамічного розвитку науки, що вкотре засвідчує активізація наукової спільноти щодо обговорення усталених термінологічних конструкцій.

Важко сказати, хто і коли почав вживати термін «українська діаспора» для означення всіх людей українського походження за межами України. Пальму першості у цих дослідженнях займають самі ж представники української діаспори. Ще в 1920-1930 рр. цим терміном користувався визначний український політолог, етнолог і соціолог В. Старосольський. Остаточно ж він утвердився на початку 1980-их років, коли в дев'ятому томі «Енциклопедії українознавства» з'явилася стаття під назвою «Українська діаспора» [2, с. 11]. Глибоко розкрив суть поняття «українська діаспора» професор В. Маркусь «... Термін «українська діаспора», попри всі його умовності – компактний і зручний для користування, у нашій уяві він викликає цілком конкретне явище – українці або особи українського походження, які мешкають за межами території України» [3, с.16]. І далі «Цей термін краще, як інші, відтворює факт недобровільного розселення людей одного народу чи віри по світах, їх прив'язання до країни походження та їх бажання допомогти матірній землі. Із формуванням ідеології закордонного українства і його ролі щодо «старого краю» (батьківщини) поняття «діаспори» набирає динамічного змісту у протизагативі статичності «імміграції» чи перехідному характерові «еміграції» [3, с.16].

Саме наприкінці ХХ ст., після здобуття Україною незалежності, в наукових колах точилися суперечки з приводу того, чи правомірно стосовно українців, розкиданих по світах, вживати поняття діаспора, яке нібито належить застосовувати лише щодо євреїв. Загалом, слово «діаспора» грецького походження, що означає розсіяння, розселення значної частини представників народу за межами країни його походження (с. 464). (Мала енциклопедія етнології / НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького; Редкол.: Ю.І. Римаренко (відпов. ред.) та ін.. – К.: Довіра: Генеза, 1996. – 942 с.). Львівські науковці С.Качараба, Ю. Киричук за українською діаспорою розуміють означення української спільноти поза політичними кордонами України, головним джерелом утворення якої стала еміграція. (Довідник з історії України: посібн. для серед. загальноосв. навч. закл. За заг. ред. І.Підкови; Р.Шуста. – 2 ге вид., доопр. і доповн.- К.: Генеза, 2002. – 1136 с. (2002 р., с.919)). Методологічними орієнтирами у проведенні досліджень діаспори наповнені наукові студії В.Даниленка, В. Трощинського, Б. Лановика та ін.

Однак, варто зазначити, що аналіз сучасної наукової літератури з проблем діаспор свідчить про відсутність чіткого визначення поняття, яке відображало би сутність цього феномену, а також ясності у застосуванні самого терміну «діаспора», який досить довільно використовується для позначення різних процесів і явищ, з вкладанням у нього такого змісту, який вважає за потрібне надати йому той чи інший дослідник. До ґрунтовного вивчення даного питання одним з перших підійшов Володимир Євтух, який у підсумку свого дослідження робить висновок про те, що: «під діаспорою слід розуміти частину етносу, яка внаслідок різних обставин опинилася поза межами свого етнічного ядра в іноетнічному середовищі, проте зберегла свою етнічну самобутність, виробила специфічну «діаспорну» самосвідомість, утворила організаційну структуру, що в сукупності дає їй можливість стримувати етнічну трансформацію та групову асиміляцію, а також забезпечувати розвиток і функціонування даної спільноти,

етнокультурну спадкоємність поколінь. Як етнічній групі діаспорі притаманні основні властивості етносу. Етнічна територія не виступає для неї матеріальною основою життєдіяльності, а більшою мірою пов'язана із образом батьківщини, духовна пов'язаність з якою виступає одним з визначальних компонентів її самосвідомості. Шляхи формування діаспори зумовлюють два її типи – емігрантські та автохтонні меншини, що відрізняються одна від одної специфікою етнічного самоусвідомлення та самовизначення» [2, с. 45]. Додамо, що діаспора виступає носієм соціальної пам'яті, що уможливлює збереження етнічної ідентичності українців закордоном. Російський дослідник А. Соколов виокремлює групову пам'ять соціальних груп, яка за своєю структурою наближається до пам'яті національних діаспор в іншомовному середовищі. (Соколов А. *Общая теория социальной коммуникации: учеб. пособие / А. Соколов.* – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2002. – С. 118-119.). Загалом можна виокремити її складові: мова, масив незадокументованих знань, що передаються в усний спосіб; звичаї, традиції; культурні практики; документальні фонди тощо. Завдяки такому виду пам'яті утворюється власна субкультура, що відрізняється від культури іншомовного суспільства.

Нормативно-правові основи дослідження української діаспори закладено затвердженою у 2006 р. Кабінетом Міністрів України Державною програмою співпраці із закордонними українцями на період до 2010 р. З метою врегулювання статусу українців, які проживають за кордоном, полегшення їх контактів з Україною прийнято Закон України «Про правовий статус закордонного українця», який надається Національною комісією з питань закордонного українства при МЗС України.

Окрім того, джерельну базу для проведення відповідного аналізу склали архівні документи Галузевого державного архіву Міністерства закордонних справ (ГДА МЗС) України.

Історіографічну базу дослідження презентує чимало наукових праць вітчизняних та зарубіжних дослідників, що репрезентують українській та світовій громадськості історію перебування українців на теренах Сполучених Штатів Америки. Серед них можна виділити дослідження Станіслава Лазебника «Закордонне українство: витоки та сьогодення» [4], Осипа Мороза «Модерна нація: українець у часі і просторі» [5], Галини Лемех «Immigrant Encounters in the Ukrainian Diaspora in NYC» [6], а також соціально-демографічними питаннями української діаспори США впродовж тривалого часу займаються доктор Олег Воловина та Василь Лопух, які у 2009 році створили при Науковому Товаристві ім. Шевченка в Америці «Центр демографічних та соціо-економічних досліджень українців у США» та відкрили веб-сайт з докладною інформацією про Центр, його об'єкти та цілі [7]. Саме тому, зважаючи на значний джерельний масив й актуальність тематики, у даній статті зроблено спробу всебічно розглянути кількісні та якісні зрушення у складі української діаспори в США та показати її соціальний статус.

Ретроспективний погляд на історію української еміграції у США дозволяє констатувати чотири періоди, або ж як прийнято говорити, хвилі масового

переселенського руху з України. Кожна з них – це реакція людей на особливі зміни життєвих обставин та перебіг історичних подій.

Перша хвиля еміграції з України, хронологічні рамки якої охоплюють період з останньої чверті XIX століття до початку Першої світової війни, була зумовлена переважно соціально-економічними причинами. Другий масовий відтік частини населення за межі своєї батьківщини припадає на період між двома світовими війнами і був викликаний як соціально-економічними, так і політичними обставинами. Третій період іміграції почався після Другої світової війни, а тому більша кількість українців, які іммігрували в той час, є політичні в'язні з таборів для переміщених осіб, які знаходились у Німеччині та Австрії. Четверта хвиля міграції припадає на кінець XX ст. і має, передусім, соціально-економічний характер. На думку соціолога проф. Всеволода Ісаєва (Канада), «четверта хвиля» іміграції українців має дві фази. Перша почалася у 1980-их роках, коли етнічні українці, що проживали у Польщі, будучи налякані революційними подіями того періоду, масово емігрували до США і Канади. Про цей період в Україні практично невідомо. Друга фаза – це еміграція з України і починається вона в кінці 1980-их років, тоді ще як громадян СРСР, а вже з 1991 року – як громадян України. До числа цих емігрантів зараховуються не тільки українці, але й представники інших національностей, що проживають на території України [8, с. 5].

Згідно зі статистикою 2007 року, в Сполучених Штатах Америки проживають 936.773 тисяч українців, які визнали своє походження українським. З них 656 тисяч (70 відсотків) народилися вже у США, 270 тисяч – емігранти, 63 відсотки з яких прибули власне з України [9]. За неофіційними даними в країні проживає до 2 млн. українців (офіційна статистика не враховує тих, хто приїздить до США на підставі туристичних, бізнесових чи робочих віз, і залишилися в країні як нелегали або змінили статус свого перебування без отримання іміграційної візи на постійне проживання). Зростання української громади відбувається не за рахунок природного приросту населення, а за рахунок емігрантів «четвертої хвилі». Потік українців до США збільшується з 1994 року, коли Україна увійшла до списку країн-учасниць щодо розігрування лотереї «зелена карта» (Diversity Immigrant Visa Lottery). В цей рік з України виїхало 21010 легальних імігрантів, в наступному, 1995 році – 17432. Найчисельніша група легальних імігрантів з України прибула до США у 1996 році – всього 21079 осіб [10, с.43-44]. У 2005 році Україна посідала 12-ту позицію за кількістю громадян, які легально емігрували до Сполучених Штатів Америки [4, с.78].

Для порівняння, за даними перепису населення в США, який проводиться кожні десять років, у 2000 році загальна кількість українського населення в Америці становила 893.055 тисяч осіб, що на 152, 252 тисячі більше ніж у 1990 році [11, арк. 2]. Слід відмітити, що ці дані отримані в результаті відповіді на питання «етнічне походження». У респондентів від змішаних шлюбів було право вибору між етнічною належністю батька чи матері. Це означає, що належність до «українців» базується на самовизначенні. Кожний респондент мав повну свободу вибору при відповіді на поставлене запитання. Крім того,

опитування проводилося вибірково, в середньому, лише в одній із шести осель, тобто дані базуються на відповідях лише 16,7 відсотках населення.

Найбільшими за концентрацією українського населення у Сполучених Штатах Америки на сьогоднішній день залишаються вісім штатів: Нью-Йорк, Пенсільванія, Каліфорнія, Нью-Джерсі, Іллінойс, Огайо, Мічиган і Флорида. У перших із п'яти проживає більше половини всіх українців у США. В середньому, кількість населення українського походження коливається від 148,7 тис. в штаті Нью-Йорк до 3,982 тис. в штаті Невада [11, арк. 3].

Також, варто зазначити, що у штаті Вашингтон населення українського походження за період з 1990 по 2000 роки збільшилося на 180 відсотків, або на 18 відсотків за рік. Такі штати як Орегон, Південна Дакота, Юта і Айдахо збільшили населення українського походження більше ніж на сто відсотків за період з 1990 по 2000 роки. Також високий приріст спостерігається у Північній Кароліні, Джорджії, Теннессі, Небрасці і Вермонті. Перераховані штати належать до «нетрадиційних» з точки зору вибору місця поселення в них і демонструють сталий географічний процес подальшого розсіювання українців на теренах Сполучених Штатів Америки. Тенденція розсіювання, що спостерігалася в період з 1980 по 1990 роки, закріпилася ще більше протягом останнього десятиріччя, коли українці переїздили туди, де ніколи їх до того не було [11, арк. 3-4]. Пенсільванія є штатом, який найбільше втратив українського населення в період з 1990 по 2002 роки. Зменшення складає 5,8 відсотків. За Пенсільванією йде Род Айленд, українське населення якого зменшилося на 5,6 відсотки. Коннектикут втратив біля 1 відсотку, в той час як Нью-Джерсі практично залишається стабільним у цьому відношенні. Кількість приросту українського населення в інших штатах коливається від максимальних 10,6 відсотків в Оклахомі до мінімальних 2,9 відсотків на Гаваях [11, арк. 6].

Таким чином, практично в усіх штатах досить вагомо збільшилась частка української громади, яка також зазнала значних змін в цілому по США через асиміляційні та міграційні процеси. Досить відчутна міграція на південь, де тепліше, і на захід, де коштів на життя затрачається менше. Також, представники четвертої хвилі еміграції з України внесли радикальні зміни в географію розселення, соціальний склад українців на теренах країни. Половина представників нової української громади – вихідці з центральних та східних областей, причому 26 % від загальної кількості прибули з Києва, і лише 40 % – недавні жителі нашого західного регіону. Їхнім основним завданням, на думку сучасного дослідника Станіслава Лазебника, є вихід з традиційної, геттоподібної моделі життя громадян, створення сучасної системи спілкування й стратегічного керівництва у межах місцевої громади [4, с. 79].

Для відображення загального образу емігрантів «четвертої хвилі» у серпні 2008 року було проведено анкетування осіб, що приїхали до США з України в період 1990 – 2008 років. Опитування проводилося в містах компактного проживання нових імігрантів, зокрема в Нью-Йорку, Стемфорді, Клівленді, Дітройті, Чикаго, Вашингтоні, Монро. Анкета складалася з двох груп питань: перша – демографічна характеристика імігрантів, друга – оцінка стану умов

життя та рівня освітньо-професійних досягнень в Україні і США [8, с.13]. Результати дослідження показали, що 93.4 % новоприбулих – це люди у працездатному віці. Найчисельнішими є вікові групи: 21-30 років – 20.7 %; 31-40 років – 35.5 %; 41-50 років – 28.9%. З точки зору економіки – це найбільш продуктивна частина населення держави, яка практично втрачена для України, але для США загалом і, в даному випадку, для української громади в Америці – це неабияке надбання. 75 % одружені і приблизно стільки ж мають дітей. Понад 80 % дітей проживають з батьками у США, 53 % – це діти у віці до 12 років [8, с.13]. 63% добре володіють англійською мовою і тільки 13% не розмовляють нею. Серед представників 4-ї хвили більшість подружніх пар ідентифікують себе українцями – 81243 (97,2%), проте є змішані подружжя, які називають себе першими як українці, а другими як росіяни або поляки: українці –росіяни – 1157 осіб; і українці – поляки – 125 [12, с.49].

Варто також зазначити, що представники «четвертої хвилі» відрізняються від усіх попередніх «хвиль» динамікою входження в американське суспільство. Якщо брати до уваги матеріальний фактор, то є суттєва різниця між громадянами 4-ї хвилі і тими, хто не належать до цієї категорії, які народженні у США або прибули сюди до 1 січня 1994 року, назвемо їх не емігранти. Власними будинками володіють 72,0 % – не емігрантів і 15,5 % представників 4-ї хвилі. Сімей з річним доходом у 200000 тис. доларів серед представників 4-ї хвилі є 0,4 % і відповідно 4,5% серед не емігрантів [12, с.50-51].

Українська діаспора США належить до високоурбанізованої і освіченої національної меншини. 62.8 % – мають вищу освіту, яку здобули в Україні, а 40 % новоприбулих здобули вищу та професійну освіту вже в Америці, в т. ч.: 24 % навчалися в університетах [8, с.13]. 23 % українців, які проживають в Америці, мають вчений ступінь бакалавра, або таких, що прирівнюються до нього, а 12 % здобули докторати [13, с.93]. У цій ділянці діаспора перевищила загально американські показники.

Ринок праці кожної розвинутої країни поділений на два сектори (сегменти): первинний і вторинний. У первинному секторі працюють в основному висококваліфіковані робітники, яких високо цінують і поважають, і які найчастіше є уродженцями даної країни, у США – 37 % працездатних людей українського походження трудяться на професійних становищах, а відповідний загально американський показник складає лише 26,4 %, серед італійців – 29,6 %, росіян (в їх число входять також євреї) – 51,5 % [13, с.93]. Як подає відомий економіст доктор Осип Мороз, серед американських громадян українського походження 82450 осіб – працівники керівного складу великих американських компаній та менеджери; 15600 науковців; 12850 лікарів; 50050 вчителів; 7900 адвокатів і суддів; 24700 архітекторів та інженерів; 11300 професорів коледжів [5, с.350-351]. І вторинний сектор, який складається з нестабільних місць праці, тут задіяні в основному українці «четвертої хвилі» еміграції, працюють у сім'ях, доглядають за дітьми й хворими та виконують різну домашню роботу. Однак, слід зауважити, що українцям притаманна поступова висхідна соціальна мобільність і як наслідок перехід від вторинного сектору до первинного з всіма його атрибутами. Нерідко, поруч з трагічними життєвими історіями на шпальтах

українських газет з'являється все більше розповідей про успіхи та досягнення, а серед провідних людей української спільноти все частіше можна зустріти імена новоприбулих іммігрантів [14, с. 213].

У Сполучених Штатах Америки функціонує ціла низка освітніх, наукових, суспільно-громадських організацій. Ось деякі з них: Український Конгресовий Комітет Америки; Українська Американська Координаційна Рада; Союз українок Америки; Фундація Україна-США; Українська федерація Америки; Асоціація українських і американських професіоналів «Вашингтонська група»; Українсько-американська фундація Голодомору; Українсько-американська федеральна кредитна спілка «Самопоміч»; Українська православна церква у США; Українська католицька архієпархія у Філадельфії та ін.[15, с.93-124].

Українці в США є невід'ємною складовою частиною американського суспільства. Своїми працюючими руками, незліченними талантами вони примножують його багатства, прискорюють соціальний прогрес. До когорти таких людей варто віднести Михайла Біду – вченого-економіста, дорадника президентів США. Народився в 1907 році, неподалік від Рави Руської, що на Львівщині. В 1950 році він приїхав до Америки, спочатку оселився в Нью-Йорку, а потім переїхав до Чикаго, де і мешкає до сьогодні. В 1963 році видав свою першу книжку «Основи теорії економії». Заявивши про себе, як висококваліфікованого економіста, професор був запрошений Білим домом до розробки питань, що цікавили уряд США. Згодом він стає дорадником президента Рональда Рейгана. Коли ж у Білий дім прийшов Джордж Буш, то запропонував йому продовжити роботу дорадника з проблем економіки [13, с. 79-80]. Пето Терпелюк – дипломат, посол США в Люксембурзі, спеціаліст з міжнародних відносин в галузі економіки, засновник консалтингової фірми «Терпелюк та партнери» [16,с.232]. Ігор Богачевський – (1928 р. н., родом з м. Сокаль, Львівської обл.) – доктор математики, конструктор, лауреат премій ім. Шевеля, Саати та В. Брагіна (США) [16, с.157]. Георгій Гамота – (1939 р. н., народився в м.Львів), вчений, урядовець, громадський діяч (США). Директор з наукових досліджень у Пентагоні [16, с.228]. Гелен Петраускас – (1944 р. н., м. Львів.), доктор наук, бізнесмен (США). Віце-президент відділу техніки безпеки та охорони довкілля «Форд Мотор Компані». Також вона – старший штатний співробітник Президентської ради з питань якості довкілля [16, с.138]. Адріян Сливоцький – (1951 р. н., син українських емігрантів з Івано-Франківщини), економіст, автор світових бестселерів з питань стратегічного управління, один з найвпливовіших спеціалістів сучасного менеджменту, автор численних фундаментальних праць у галузі стратегічного планування бізнесу, зокрема відомої у світі праці «Міграція капіталу» [16,с.122].

Таким чином, українська діаспора США не є унікальним явищем – це живий організм, який формує свою субкультуру, має своє «обличчя», презентуючи свою кількість та якість, у свою чергу зазнає впливів та змін, зумовлених рядом економічних, політичних та культурних чинників. Вона вписується в загальну світову діаспорну та міграційну мозаїку з властивими для неї внутрішніми суперечностями, конфліктами різних еміграційних хвиль, трансформаційними та асиміляційними процесами. Аналіз статистичних даних та соціально-

демографічних досліджень дає нам підстави говорити, що українська діаспора в Сполучених Штатах Америки є досить численною та займає гідне становище в американському суспільстві. Проте це не дивно, споконвічна країна іммігрантів, притягує найамбітніших, найпрацьовитіших і найталановитіших людей. У силу багаточисельних обставин, пов'язаних як і з індивідуальними факторами, так і з соціально-політичними, селекційний процес відбувається не в країні поселення, а в країні виселення. Українці у цьому контексті не є винятком з загального правила, що і пояснює значну кількість успішних історій.

Література

1. Ukrainian World Congress [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrainianworldcongress.org>
2. Євтух В. Українська діаспора. Соціологічні та історичні студії / В. Євтух [и др.]; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Центр сучасного суспільствознавства. – К.: Видавництво УАННП «Фенікс», 2003. – 228 с.
3. Історія української еміграції: Навч. посіб. / Б. Д. Лановик, Р. Т. Громяк, М. В. Трафяк та ін.; За заг. ред. Б. Д. Лановика. – К.: Вища шк., 1997. – 520 с.
4. Лазебник Станіслав. Закордонне українство: витоки та сьогодення [Текст] / С. Ю. Лазебник. – К.: Істина, 2007. – 160 с.
5. Мороз Осип. Модерна нація: українець у часі і просторі [Текст] / О. Мороз. – Львів: Універсум, 2001. – 437 с.
6. Lemekh Halyna. Immigrant encounters in the Ukrainian diaspora in New York: Phd / Halyna Lemekh. NEWSCHOOL UNIVERSITY, 2007 р.
7. Воловина Олег. Статистичні дані про українців у США – доступні для усіх / О. Воловина, В. Лопух // «Свобода» (США). – 2010. – № 13.
8. Лопух Василь. «Нова хвиля» еміграції до США: економічно-соціальні аспекти / В. Лопух // «Свобода» (США). – 2010. – №20. – С. 5, 13.
9. Воловина О., Лопух В. Центр Демографічних та Соціо-економічних Досліджень українців у США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://inform-decisions.com/ukrstat>.
10. Мерфі Н. Українці в США: збереження національних та культурних традицій: [монографія] / Н. Мерфі. – Донецьк: Ноулідж, Донецьке відділення, 2010. – 247 с.
11. Галузевий державний архів Міністерства закордонних справ (ГДА МЗС) України, ф. 1. Основний фонд, оп. 5. Спр. 12263. Питання національних меншин (загальне). 13.09 – 15.11.2002., 208 арк.
12. Лопух Василь. «Четверта хвиля» іміграції до США: причини і мотивації / В. Лопух. – Демографія та соціальна економіка. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України, 2006. – Вип. 2. – С. 44-53.
13. Гороховський А. Віч-на-віч з Америкою: нариси, репортажі, інтерв'ю / А. Гороховський. – Львів: Атлас, 2003. – 380 с.
14. Лемех Г. Четверта хвиля українців у Нью-Йорку: причини та наслідки міграції / Г. Лемех // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті: збірник доповідей першої міжнародної наукової конференції, 8-10 березня 2006 р. / Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка». – Львів: Сполом, 2006. – 507 с.
15. Закордонне українство, 2003: Інформаційно-бібліографічний покажчик / Упоряд. Ігор Винниченко; Інститут досліджень діаспори. – К.: Геопринт, 2004. – 150с.
16. Абліцов В. Галактика «Україна». Українська діаспора: видатні постаті / В. Абліцов. – Київ: «КИТ», 2007. – 436 с.

Недошитко И.Р. Количественный и качественный состав украинской диаспоры в США в конце XX – XXI в.

Исследованы и проанализированы количественные и качественные сдвиги в составе украинской диаспоры Соединенных Штатов Америки, а также показано ее социальный статус.

***Ключевые слова:** украинская диаспора; «четвертая волна»; места компактного проживания; общественные организации; образовательно-профессиональные достижения.*

Nedoshytko I. R. Quantitative and qualitative composition of the Ukrainian diaspora in the U.S. in the late twentieth-early XXI century.

There are investigated and analyzed the quantitative and high-quality changes of composition of the Ukrainian diaspora in the United States of America, and also it is defined its social status.

***Key words:** Ukrainian diaspora; «fourth wave»; residences compact; public organizations; educationally professional achievements.*

Недошитко Ірина Романівна – аспірантка кафедри документознавства, інформаційної діяльності та українознавства Тернопільського національного економічного університету.

Рецензент: **Д'яконіхін А.В.**, канд. істор. наук, доцент.

Стаття подана
23.02.2012